



SETMANARI REPUBLICÀ AUTONOMISTA

Els treballs se publiquen baix la sola i única responsabilitat dels autors No's retornen originals

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Corró, 28 - 2.ºn

Sotscripció: Un mes, 50 cènts. Número solt, 10 cènts.
ANUNCIS, INTERCAL'LATS I REMITITS
Preus convencionals

DEL GRAN DEBAT

L'INRI

Amb la intervenció dels diputats senyors Besteiro i Domingo en el debat sobre els successos de la vaga d'agost, s'han anat puntualitzant els càrrecs en contra d'aquells governs que, conculcant totes les prerrogatives que la Constitució dona als ciutadans, varen llençar als infelços i manats soldats de la nació a guardar un ordre social que ningú havia pertorbat ni alterat.

Les abrumadores acusacions que el valent diputat en Marcell Domingo ha llençat a la fesomia dels detestables governants de la Nació, exigint la llur responsabilitat material a que es feren acreedors en aquelles doloroses diades, no han pogut ésser contestades ni rebatudes per cap dels eternals desballejadors de la cosa pública. Les paraules de l'odiat S. G. — aquell de la Creu o el Collar — desdint-se del què havia dit, i les manifestacions del ministre de la Guerra, subratllant i confirmant tots els maltractes de que fou objecte en Domingo a l'ésser agafat, engrillonat i empresonat a les Dressanes, constituiràn, per ara i sempre, l'INRI afrentós que la Nació tota es deixa posar, precisament pels mateixos que la malmenen i deshonren amb la seva complacència.

Comentari polític

Triomf de la vaga d'agost
S'assenten ja en el Congrés els ex condemnats de Cartagena, posats en llibertat per l'última amnistia.

Conten els diaris que la manifestació que els acompanyà a la seva arribada a Madrid, des de l'estació a la Casa del Poble, fou imponent. La gent s'apretava, sofria empentes per a veure als ex presidaris, i les mans s'ajuntaven i els mocadors voleiaven i els pits llençaven potentes les notes de l'Internacional, entre els visques als homes honrats i sencers i moris als seus detractors.

En veritat, devia ésser un espectacle bonic, bellament emocionant; però ni aquelles banderes, ni aquells crits i cants, ni les llàgrimes de les dones que ploraven commogudes, ni els aplaudiments i el voleiar de mocadors representaven el fons moral d'aquell quadro on se pintava l'entusiasme boig d'una multitud. El verdader fons moral, era el contrast entre aquella freda matinada d'hivern en la que els mateixos homes que ara festeja el poble, pujaven silenciosos, angolxats, al tren que els havia de conduir a un lloc infamant, i aquest bell matí de primera en que els condemnats són rebuts pel poble amb càntics d'entusiasme i boges demostracions d'alegria.

Allavors, ells, víctimes de la represió conservadora, anaven al presiri com uns criminals, amb la sola satisfacció d'haver complert amb el seu deure, i ara, tornen, lliures de

cadena, per obra del poble — no del govern — a treballar, a lluitar amb més força, després dels moments de prova. I el què representa el fracàs de la represió i el triomf de la vaga d'agost, és que les víctimes de la primera i directors de la segona tornaven revestits de la més alta representació, com a diputats del Congrés espanyol.

I bona prova de que tornen amb més dalt a lluitar per al benestar dels seus semblants, són les paraules que digueren des del balcó de la Casa del Poble de Madrid: «No agraim l'amnistia; no podem agrair-li ni al govern que la concedeix, per exigir-la el poble, ni al poble, perquè aquest no ens demana agraiment; ens demana que lluitem amb l'entusiasme d'abans i això estiguen segurs que ho farem.»

Paraules d'un lluitador per la Justícia i la Llibertat. Res d'agraïment que podria dormir-los sobre els llorers, res d'exclamacions d'alegria: obres, obres!... Exigir al govern compte detallat de la seva intervenció en els successos; exigir responsabilitat; aclarir dubtes parlant ben clar i ben alt. El govern actual, per *monstre* que sigui, no pot tirar un vel sobre el passat i s'ha de parlar clar, caigui el que caigui.

Un comentari a l'amnistia

L'amnistia és injustament restringida. Alguna ampliació han lograt les esquerres al primer projecte que presentava el govern; però aquest no ha volgut donar-li tota l'amplitud que desitjaven,

Els condemnats pels successos de Benagalbón, víctimes del caciquisme que en aquesta província malagüena exerceix la casa Larios, continuen en el presiri de Cartagena, pudrint-se, corsecant-se pel delictes d'haver volgut emparar la justícia.

I els del «Numancia», per un acalorament polític, per una falta de disciplina, s'estàn morint al presiri. Per una falta de disciplina, are que l'indisciplina és providencial! Aquestes víctimes, abans que cap altre, tenien de sortir al carrer. Però està vist que el govern, en lloc de pacificar esperits, el què fa és enquitar-los més, obrint llagues en el cor del poble.

Els detractors de l'amnistia

De cos present vàreig veure'n un, a Jaén. Es retraten ells mateixos. Aquest, és un catòlic de bona fè que creu que els jueus són una mala gent i que la Inquisició és l'institució més humanitària que ha existit.

Es feia creus de la concessió de l'amnistia, i li semblava la barbaritat més grossa que havia fet en Maura — Déu, Patria i Maura, — donant la llibertat als directors d'una revolució. I feia cinc minuts que acabava de dir que eren benèfiques i necessàries les punyalades entre la gent del poble, perquè així desapareixien dos miserables: el que moria assassinat i el que anava a presiri!... Són tant despreciables, els infelços! Moral catòlica? Ètica jesuítica?... No ho sé. El cert és que sembla que tots siguin tallats de la mateixa fusta.

ESTEVE SARROCA

Màlaga, 18 maig de 1918.

RÀPIDA

CORPUS CHRISTI. — Per la gent senzilla i ordenada, la diada de Corpus, sense processó, no es concibeix. Talment com si fos una amorosa salutació a la Primavera, s'esmeren els veïns en netejar el carrer, encatífant-lo després amb flors de tots colors i aromes. La ginesta, és la flor de consuetut i ningú en tot l'any gairebé l'anomena, si no és en aquesta diada.

Passa la processó. Ja ha passat... Tothom xiuxiueja, comentant els que hi anaven.

— L'Alcalde, no hi era.

— En canvi, el bon diputat provincial hi lluita esplendorosament la levita.

Sembla que és inherent al càrrec, això d'anar a la processó. Les dones el contemplen i l'alaben.

— Era lluita enguany — diuen — la processó!

LA FIRA

II

Ja l'any passat, l'Ajuntament va restablir la celebració de la fira, el dimarts de Pasqua. Enguany, s'ha fet quelcom més, per a tornar-li la vida que li fou arreballada; però encare no s'ha fet prou.

No obstant i això, el dimarts de Pasqua veiérem bon nombre de colles de gent de Marina, que en altre dia no haurien pas vingut; sabem que es pagaren caps de bestiar a preus verdaderament extraordinaris; i vingueren no pocs negociants i comerciants.. Tota aquella gent, menjaren; tots hi deixaren poc o molt a la vila, que va beneficiar-se de la celebració de la fira. I així sabem que algunes fondes van fer molt més que en un mercat ordinari; que molts petits botiguers, van efectuar vendes que en altre dia no haurien fet; i que els tren van portar molts forasters que no haurien vingut. Fins els músics van guanyar-hi, amb la celebració de la fira!... I el dijous següent va celebrar-se també el mercat ordinari, si fa o no fa amb igual concurrència que la habitual en els mercats magres d'aquest temps, de molta feina per als pagesos de la comarca

Això sol demostra fins als més entercs, que la fira no ha d'ésser cap perjudici per a la vila, si no que, al contrari, pot ésser una font de riquesa que no s'ha de despreciar: procurant que augmenti d'any en any. Perquè, què vol dir, si la fira adquireix la importància d'abans i més, que el mercat següent fluixegi? Aquest, té ja la vida assegurada, per la proximitat de la nostra vila a la veïna ciutat, i no ha de sofrir-ne cap contratemps més, sino el de que en la setmana següent a Pasqua s'obtinguin ja el dimarts els guanys que les demés setmanes s'obtenen el dijous. Això, sense comptar que si per qualsevol causa s'esguerra la fira, queda el dijous següent com una esperança per als petits industrials i comerciants que giren sempre comptant-hi amb la base del mercat.

Per això a nosaltres ens plau avui poder aplaudir a l'alcalde senyor Montañà, per la publicitat donada a la celebració de la fira, com en altre temps ens va desplaure haver de censurar, des de les columnes de la premsa barcelonina, als que acordaren el trasllat que ningú honoradament pot defensar com benefició per a la vila.

I, ja que els fets, en dos anys seguits, han vingut a donar la raó als que defensen la celebració de la fira, amb tant bon acert restablerta des de l'any passat, ens permetem dir el què es podria fer perquè el seu restabliment tingui tota l'eficàcia que pot esperar-se'n. Però ho deixarem pel nombre vinent de RENOVACIÓ.

A. G

Notes i comentaris

Ramillete escollit de paraules fines que es llegeixen en el periòdic catòlic, apostòlic i insubstancial que veu la llum pública en aquesta vila i que porta per títol «La Comarca»:

«Escritidores»... «escasos de urbanidad»... «las prescripciones más rudimentales (deu voler dir rudimentarias) de buena crianza»... «periòdic quinzenario»... «órgano de los granujas»... «vil, ruin y miserable». «malandanzas y villanías»... etc., etc.

Veritat que és bonic i harmoniós tot aquest lèxic! I això que no més es tracta d'una gazetilla! I encare diuen en la mateixa: «No quere-

mos corresponder con el mismo tono»; perquè si s'enfaden!... Després afegeixen: «nos veremos obligados a dar algunos silbatos (deuen voler dir silbos o silbidos) que escandalizarán hasta los niños de teta».

Eh, quin gènit i quina galanura de dicció! Oh; i total per haver dit que en el Centre Catòlic havien fet *tretze pessetes!*...

Oh, i nosaltres que volíem dir que havien fet uns *tretze rals!*... Pobrets, com ens haurien deixat!...

....

La diada de Corpus d'enguany ha sigut ben aprofitada. Al dematí, concert a la plaça gran, per la xaranga i lonx amb xampany a cà la Pubilla. A la tarde, més concert, però en el Casino, també per la xaranga, amb l'inevitable i consegüent «Canción del soldado», chorejada i epilogada amb ¡visques! i altres excessos. Al capvespre, processó amb la mar d'atxes, jaqués i levites. I per fi, a la nit, espatarrant ball, a La Unió Lliberal, a benefici de la Creu Roja.

Senyors, ni a Xauxa!...

....

I are que parlem de la processó. Per segona vegada han desertat els catòlics militants Serra i Dachs i Miquel Parera de la manifestació religiosa.

Del primer, sabem que en la seva dèria d'arreglar-ho tot, no va anar a la processó, perquè no el varen deixar ésser *arreglador*. Del segon, ni cal parlar-ne; havia de distribuir la cera als assistents.

¡...!

....

Més de la processó. Tothom es va donar compte de que els escolans que portaven els ganfarons anaven bruts i estripats d'una manera llastimosa. Senyors catòlics, are que tot són subscripcions, oferim aquestes planes per a anunciar-ne una a fi de comprar un vestidet a cada un dels escolans.

S'accepta?

....

Dimecres va haver-hi funció extra a La Unió Lliberal. I arrambades a la boca de l'escenari, hi havia una dotzena de cadires, les unes damunt de les altres, que hi feien molt goig.

Felicitem a la comissió de teatre... i li demanem que es vetlli perquè aquest no sembli tant de fóra. No hi hà dret!

....

Dies entrera va córrer insistentment la veu de que es posaven certs obstacles a que l'ajuntament cobrés el tant per cent del producte de la venda dels retaules de Sant Esteve. Més nosaltres, tot estàn a l'aguait del què passava, no en vàrem dir ni un mot, accedint a raonats precs de coneguda personalitat, a la que estimem i respectem de debò.

Avui ens plau donar la nova de que ja se han cobrat els interessos de marras; del què ens felicitem.

....

Ha aparegut un nou periòdic, per a exaltar l'*independència... bien entendida*.

Ens ha fet molt fàstic i molta llàstima.

Llàstima, al veure que hi han homes tant *independents*; fàstic, al pensar que hi han senyors tant poc escrupulosos que tot ho aprofiten fins la fruita podrida.

....

Els senyors que fan «La Comarca», són catòlics *pour sang*. I, naturalment, la seva religiositat els fa ésser bons i caritatius.

Així ho creia un babau, *querido subscriptor* de l'orgue dels caga-ciris del poble; el qual està indignat perquè el seu Evangeli fa grans elogis d'una senyoreta, que ha sofert l'equivocació de negar-se a prendre part en una festa de caritat que es prepara en el Casino, per a ajudar al sosteniment de la Casa Breçol del Niño Jesús.

El *querido subscriptor* no se sab avenir que la gent de «La Comarca», prenent peu de la negativa d'aquella senyoreta (negativa que pot obeir a causes ben diverses), en fassi elogis que desdiuen de tot bon cristià, puix s'ha dit i repetit bé prou, perquè ells ho ignorin, que la caritat és una de les més altes virtuts del cristianisme.

Nosaltres compremem l'indignació del *querido subscriptor*; però no ens sorprèn la bestiesa de «La Comarca». L'olm, no pot donar peres. I vès què els importa a ells que la canalleta dels obrers estigui atesa més bé o més malament? Per a ells, no hi ha més que un sant en el calendari: Sant Jo. I fart Jo, fart tot-hom.

SECCIÓ OBRERA

A los compañeros y compañeras del Arte Fabril y Textil

Hace mucho tiempo que en todas las fábricas de Granollers, venimos sufriendo una escasez de trabajo, que si no fuera por la cobardía que tenemos, ya hubiéramos arreglado algo sobre este asunto.

Todos sabemos que la subida de las subsistencias es de un 60 por 100, y a nosotros nos han aumentado el 10 por 100; pero nos encontramos que por falta de piezas, trabajamos con un telar, en vez de dos; así es que si con dos ganamos veinticuatro pesetas, con uno ganamos la mitad.

Con este semanal, ¿cómo podremos pagar los comestibles y el alquiler de la casa? Para pagar, para hallar solución a muchos problemas sería menester asociarnos todos; nada de cobardía con esos burgueses que se burlan de nosotros en todos momentos, porque ven que tenemos miedo a que nos despidan o a que nos cierren las fábricas. Es de absoluta necesidad que este estado de cosas concluya.

Compañeros, a unirnos; que la unión hace la fuerza, y con la fuerza que da la unión, vamos a decir a esos burgueses que sólo miran de llenar sus cajas de oro: «Nosotros no queremos llenar nuestras cajas de oro ni de plata; pero sí queremos un poco más de sustento para atender nuestros deberes y así no tendremos que ver a esos hijos que sin tener la edad reglamentaria, van a fábricas y talleres».

Aquí, en Granollers, todos sabemos que en todas las fábricas trabajan niños y niñas que no tienen la edad reglamentaria; cosa que todos sabemos está prohibido por la ley. Que esos señores, que cuando vienen a inspeccionar las fábricas sólo miran donde quieren, porque ya saben que es inútil, pues ya están avisados los burgueses por la misma autoridad, y se cuidan ellos de que no vayan al trabajo estas criaturas a la hora que ellos tienen que ir a la fábrica.

Compañeros, a cumplir nuestro deber y a protestar nosotros mismos para que estas criaturas, explotadas por los burgueses, no hayan de ir al trabajo. Primero, deben ir a la escuela, a hacerse hombres, para cumplir como vosotros no sabéis hacerlo.

PEDRO SERRATS
Secretario del Arte Fabril y Textil

NOVES

LLUMI — Ens diuen, alguns veïns del carrer d'en Tarafa, que en dit carrer, en el número 123 accessori, hi ha un corredor per on tenen de passar-hi varies famílies, i en les nits de fosca i de pluges tenen de portar llum, si no volen prendre mal.

Confiem que el senyor Alcalde farà instal·lar un llum en aquell punt, per a evitar alguna desgràcia.

....

D'HIGIENE — Convindria que es donessin ordres sèries perquè no es propagués l'abús intolerable que cometen molts veïns amb les escombraries de les cases, puix amb tot i ésser en el temps de la calor, al carrer de Corró, davant del número 188, entre altres llocs, hi tiren tota classe de porqueries; i com que de recollir-les no s'en recorden molt, dona vergonya veure allò, que sembla talment un femer. I, com diem, no és sols en dit carrer, això, sino que és en general; donant-se també el cas de veure's a totes hores del dia carros amb mesquita. No seria estrany que, si dura això, ens visités alguna epidèmia.

....

D'ESTALVI — Durant el prop-passat mes de maig la sucursal en aquesta vila de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis ha rebut 107.062,31 pessetes, per imposicions, i n'ha pagades 85.346 per reintegros; havent obert 29 llibretes noves.

....

BENEFICI. — Aprofitant l'estada en aquesta vila de la xaranga de caçadors d'Alfons XII, a «La Unió Lliberal» es va celebrar dijous un extraordinari ball a benefici de la Creu Roja. Va ésser un èxit per a la associació, organitzadora de la festa; havent-se recautat 314 pessetes.

....

CONFERÈNCIA. — La manca d'espai ens priva tractar, avui, de la tasca cultural, ben digne d'elogi, que realitzen els alumnes de l'Escola de teixits de Badalona, que visitaren aquesta vila el diumenge passat.

Ho farem en el número vinent.

....

BODA. — El dilluns d'aquesta setmana va contraure matrimoni, en nostra església parroquial, el jove comerciant en Francesc Villà i Mogas, amb la gentil senyoreta Florentina Rovira.

L'enhorabona.

....

COMPTES. — De l'alcaldia havem rebut un estat dels gastos i ingressos de l'ajuntament haguts del 15 al 29 del prop passat maig.

Agradecidos.

....

D'ESPECTACLES

LA MALA VIDA. — Dimercres a la nit ens fou donada a conèixer aquesta nova producció del fort escriptor impresionista en Juli Vallmitjana. L'obra, va entrar de plè en el públic, que va aplaudir sense reserves al final de tots els actes, sobre tot a l'acabament de l'últim que va esclatar en ovació llarga i calorosa, el mateix per l'impressió que li causà l'obra de l'original dramaturg com en premi a la tasca admirable de l'Alexandre Nolla que, al nostre gust i al del públic, va interpretar de manera acabada el personatge de Grapa, fent-ne un dels tipus més humans que havem vist en l'escena. Els demés, molt per desdota del senyor

Nolla; encare que en conjunt mereixeren l'aplaudiment de la concurrència.

El nostre bon amic senyor Lluelles, que en la darrera temporada del Teatre Català s'ha revelat un excelent sainer, amb l'estrena de *La festa del carrer*, va tenir la delicadesa, que li agraïm, de regalar-nos amb les primícies d'un aixirrit diàleg, que recitaren ell i la seva bella esposa, la notable actriu senyora Ortiz. El públic va aplaudir calurosament a ambdós artistes, i això que era ignorant de que *Un cop de gràcia*, que així es titula la nova obra del senyor Lluelles, era aquella nit que s'estrenava.

DE LA COMARCA

DESDE MOLLET

Les societats corals d'aquesta vila «Secció de Cantaires» i «El Clavell», quals presidents són en Floirà Mataró i en Jaume Molí, varen realitzar, durant les passades festes de Pasqua, les excursions a Arenys de Mar i Vilanova i Geltrú que respectivament organitzaren.

En una i altra vila van ésser calurosament rebuts per les societats corals i nodrit públic, que els acompanyà hasta sos respectius hostatges.

«El Clavell», baix l'experta direcció d'en Vicenç Solà, així com també la «Secció de Cantaires», dirigit per l'Ernest Bereñguer, cantaren varies composicions, com a salutació davant les Cases Consistorials, essent frenèticament aplaudits; igual que els concerts que donaren per la tarda i nit.

Vivament agraits de les atencions que les societats, ajuntament i poble, comblaren als que durant dos dies foren els seus hostes, retornaren a Mollet, esperant-los a la estació una gran gentada que els tributà carinyosa rebuda.

— La setmana passada va sofrir un greu incident en Joan Serarols, encarregat de la secció de la llana, a la Pelleria franc-espanyola.

Moments abans de migdia, quan es disposava a plegar, li caigué damunt, des d'una regular alçada, una saca de llana, pesant a prop de 120 quilos.

Curat de primera intenció a la fàbrica, fou traslladat a son domicili, apreciand-li, els metges, la fractura de la part superior de la columna vertebral.

Llamentem vivament la desgràcia i desitgem que ben aviat s'iniciï franca i satisfactoria millora.

— Des de primer de juny s'ha augmentat en un 20 per 100 el salari actual de tots els operaris de la Pelleria.

EL CORRESPONSAL

EL PEREGRINO CURIOSO

(Vida política espanyola)

Per ALBERT GIRALDO : Preu: 3'50 ptes

S'ha posat a la venda, el follet de l'Àngel Samblancat:

PROMETEO ENCARCELADO

Preu 25 cèntims

Botons-Agules amb els retrats dels quatre companys del Comitè de Vaga. Venda exclusivament per a tota Espanya: Casa Editorial Montclús, Tortosa : Demanin-se preus

Imp. d'E, Garrell: Granollers : Telèfon 117

BANCA I BORSA

CLAVE, 34
GRANOLLERS

Operacions de Banca de totes classes : Negociació
i cobro d'efectes de comerç : Emissió de Xecs :
Ordres de Borsa : Negociació i cobro de Cupons

Ferràn Palau S. O.

Corresponsals del Banc de Barcelona (Sucursal 1) i del Banc Hispà Americà

SASTRERIA

de
J. Sitjes Freixas

Gran assortit en trajos de llana i fil
Preus baratíssims

Plaça Major, 27

Carruatjes de lloguer

d'en
Fortunat Casademunt

SERVEI INMILLORABLE
PREUS ECONÒMICS

Prim, 55 : Granollers

PRODUCTES QUÍMICS

CRAYSS

SUPER ALIMENT

Reconstituient únic per al desenrotllament
dels porcs, vaques i caballs

Preu : 150 pessetes els 50 quilos

PINSO LIXUS

Unic en el món i el més econòmic

100 quilos, 44 ptes.

LLEÓ EYMARD I DAGÀ : BARCELONA
Santa Coloma de Gramenet

La Préservatrice

Companyia de SEGURS sobre Accidents del
Treball i Responsabilitat Civil
(Carruatges)

Representant

MANUEL PAGÉS
Carrer Nou, 10 i 12 : GRANOLLERS

Ha tastat vostè l' **ANIS BAGES?**

PROBI'L QUE ÉS EL MILLOR

Fabricant: **FILL DE R. CURA**

FÀBRICA A SANT FRUCTUÓS DE BAGES
DESPATX I MAGATZEMS A MANRESA
SUCURSALS A VICH I A SABADELL

Manuel Esquius Anguera

Metge Cirurgià

Consultori:

Carrer d'En Prim, 3 :: Granollers
Telèfon 131

España Vitalicia

COMPANYIA DE SEGURS SOBRE ENFERMETATS
Metge Representant: DON ALFRED CANAL
TAULA DE SUBSIDIS

Categories	PRIMES		SUBSIDIS DIARIS			SUBSIDI DEFUNCIÓ
	De 10 a 42 anys	De 42 a 55	Medecina	Ciruj. Major	Ciruj. Menor	
1. ^a	0'60	0'95	1'50	1'50	1'00	12'50
2. ^a	1'10	1'35	3'00	3'00	2'00	25'00
3. ^a	1'60	1'85	4'00	4'00	2'50	35'00
4. ^a	2'10	2'60	5'00	5'00	3'00	40'00

NOTA IMPORTANT : El subsidi per defunció pot augmentar se fins a 200 ptes. satisfent una sobre-prima de 0'20 ptes. cada mes.

SASTRERIA I NOVITATS

DOMINGO JUBANY

BARCELONA

Carrer de Sta. Agna, 22, 1.º

Café i Restaurant

de la
Estació de M. Z. A.
a càrrec de
Manuel Argemí

Se serveixen coberts des de 2'50 pessetes
Vins i licors de totes classes
Servei a domicili : Preus convencionals
Serviment esmerat a l'arribada dels trens
VENDA DE GEL
en tot temps de l'any

FERRER

SASTRE

Ex-tallador de la Sastreria New-York

PELAI, 34, 1.º, 2.º : BARCELONA

L'especialitat d'aquesta casa
consisteix en el bon gust en
els genres, en el tall perfec-
cionat i en la confecció
acurada